Burjuvazi

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Makale serilerinden

Marksizm

Teorik eserler

1844 Elyazmaları

Feuerbach Üzerine Tezler

Alman İdeolojisi

Ücretli Emek ve Sermaye

Komünist Manifesto

Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i

Ekonomi Politiğin Eleştirisinin Taslağı (Grundrisse)

Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı

Kapital

Gotha Programı'nın Eleştirisi

Doğanın Diyalektiği

Felsefe

Ekonomik determinizm · Tarihsel materyalizm · Marx'ın diyaletiği · Marx metodu · Doğa felsefesi

Ekonomi

Sermaye (birikim) · Bunalım teorisi · Meta · Emek sömürüsü · Üretim faktörleri · Emek araçları · Üretim araçları · Üretim biçimi (Asya · Kapitalist · Sosyalist) · Değer yasası · Üretici güçler · Bilimsel sosyalizm · Artı ürün · Artı değer · Değer biçimi · Ücretli emek

Sosyoloji

Yabancılaşma · Altyapı ve üstyapı · Burjuvazi · Sınıf · Sınıf bilinci · Sınıf mücadelesi · Sınıfsız toplum · Meta fetişizmi · Komünist toplum · Kültürel hegemonya · Proletarya diktatörlüğü · Sömürü · Serbest Çağrışım · Ortak akıl · İnsan doğası · İdeoloji · Yoksullaşma · Lümpen proletarya · Metabolik yarık · Proletarya · Özel mülkiyet · Üretim ilişkileri · Cisimleşme · Devlet teorisi · Sosyal metabolizma · İşçi sınıfı

Tarih

Anarşist-Komünizm

Sovyetler Birliği'nde felsefe

İlkel birikim

Proleter devrim

Proleter enternasyonalizm

Dünya devrimi

Genç Marx

Bakış açıları

Estetik · Arkeoloji · Suçbilim · Kültürel analiz · Feminizm · Film teorisi · Coğrafya · Tarih yazımı · Edebiyat teorisi · Din ve Marksizm

Varyantlar

Çözümsel · Avusturya Marksizmi · Budapeşte Okulu · Klasik · Demokratik sosyalizm · Avrupa komünizmi · Frankfurt Okulu · Freudo · History and Class Consciousness · Hümanist · İmkânsızlık (Marksizm) · Araçsal · Özgürlükçü (Otonomizm · Kosey komünizmi · De Leonizm) · Sol komünizm (Bordigism) · Leninizm (Marksizm-Leninizm (Maoculuk) · Troçkizm) · Neo-Gramscianizm · Neo- · Neue Marx-Lektüre · Açık · Ortodoks · Siyasi · Post- · Revizyonist · Praxis Okulu · Sosyal demokrasi · Yapısalcı · Batı

Kişiler

Karl Marx · Engels · Bebel · Bernstein · De Leon · Kautsky · Eleanor Marx · Debs · Hardie · Plekhanov · Zetkin · Gorky · Connolly · Lenin · Luxemburg · Liebknecht · Kollontai · Pannekoek · Bukharin · Stalin · Trotsky · Borochov · Lukács · Korsch · Ho · Gramsci · Benjamin · Mao · Horkheimer · Ibárruri · Reich · Aragon · Brecht · Marcuse · Fromm · Lefebvre · Adorno · Sartre · Rubel · Beauvoir · Allende · Dunayevskaya ·

Burjuva; köylü, işçi ya da soylu sınıfına dâhil olmayıp, sosyal statüsünü ve gücünü, eğitiminden, işveren konumundan ve zenginliğinden alan kentli kişi.[1] Bu kimselerin oluşturduğu sosyal sınıfa **burjuvazi** denir. Bu kavram Karl Marx ve Friedrich Engels tarafından yazılan Komünist Manifesto'da *"kapitalist orta sınıf"*[Not 1] anlamında kullanılmıştır. Zaman zaman eleştirel olarak "materyalist veya basmakalıp uygulamalara sadık" anlamında kullanılır.[1]

Dünya üzerinde gerçekleşen birçok tarihi olayın arkasında burjuvazinin olduğu söylenmektedir. Özellikle mülkiyet hakkına büyük önem veren burjuvalar bu hakkı güvence altına alabilmek için tarih boyunca diğer sınıflarla hep çatışma halinde olmuşlardır. Fransız, Amerikan ve İngiliz Devrimleri" burjuvazinin etkisiyle oluştuğu için burjuvazi devrimleri olarak da anılır. Burjuvazinin ekonomik alanda seçtiği dünya görüşü liberalizmdir. Bu görüşe bağlı olarak burjuvaların sloganı Adam Smith'in söylemi olan "Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" olmuştur.

Etimoloji

Burjuva sözcüğü Türkçeye 19. yüzyılda Fransızcadan geçmiştir.[2] Türk Dil Kurumu burjuvaya karşılık olarak **kentsoylu** sözcüğünü önermiştir.[3]

Burjuva kelimesinin kökeni Latince *burgus* (kale burcu) sözcüğüne dayanır.[1] Orta Çağ Avrupa'sında kentler surlarla çevrilirdi. Köylüler çoğunlukla surların dışındaki çiftliklerde yaşarlardı. Burjuvalar ise surların içindeki kentte yaşarlardı. Eski Fransızca "burgeois" sözcüğü "şehirde yaşayan" anlamına gelir.[4] Sözcük Fransızcada 1560'larda orta sınıf anlamında kullanılmaya başlanmıştır.[4] Komünizmde "kapitalist" anlamında kullanılması ise 1883'te ortaya çıkmıştır.[4]

Marksizm'de

Marksist terminolojide burjuvazi, kapitalist sistemde üretim araçlarına sahip olup, emekçilerin artı-değerine el koyan sınıf olarak kullanılır.

İngiltere'de başlayan Sanayi Devrimi'nin ardından, burjuvalarla, işçi ve köylü sınıfı çatışmaya başlamıştır. Bunda makinaların ve fabrikaların artması, önemli rol oynamıştır. Burjuva ile işçi ve köylü sınıfı arasındaki mücadelenin nedenleri, hak ve inisiyatifler ile yönetimde söz sahibi olma iddialarıdır.

Tarihçe

1600 ve 1700'lü yıllardan itibaren Dünya'da büyük değişimler yaşanmıştır. Bu yıllarda Reform, Rönesans, Fransız İhtilali, Coğrafi Keşifler, Sanayi devrimi hep peş peşe gelmiştir. Bu dönüşüm süreci içerisinde Burjuva sınıfı ortaya çıkmış ve toprağa dayalı güç anlayışını reddetmiştir. Burjuva sınıfı kesinlikle soylu sınıf olmayıp sonradan ticaretle zengin olmuştur. Kendisine atalarından toprak miras kalmamıştır. Kendi yeteneği ve çalışmasıyla zengin olmuştur.[5] Erken dönemlerde Burjuva sınıfı da elde ettiği parayla o günün anlayışına uygun olarak toprak satın almaya çalışmıştır. Daha ileri zamanlarda Burjuvazi asıl gücün toprak değil para olduğunu net bir biçimde kavrayarak toprağa dayalı güç ve mülkiyet anlayışını bütünü ile reddetmiştir. Burjuva sınıfı ülke yönetiminde söz sahibi olmak istemiş, soylu sınıf buna şiddetle karşı çıkmıştır. Bu çatışma bazen düşünsel olarak bazen siyaseten hatta bazen de gerçek anlamda silahlı mücadele şeklinde olmuştur. Soylu sınıf sahip olduğu topraklara geleneksel olarak ve çoğu zaman atalarının mirası olduğu için duygusal bir bağ ile bağlıdır. O dönemki anlayışa göre bu toprakları satmayı asla düşünmez. Ancak soylu (asil) kişi toprak üzerindeki çalışmayı asla kendisi yapmaz. Aristo bugüne ulaşan eserlerinde çalışmanın soylular için iğrenç bir iş olduğunu söylemiştir. Aristo'ya göre bu iğrenç işi ancak köleler ve ayak takımı tabir ettiği toplumun en alt kesimindeki insanlar yapmalıdır.[6] Ülkeyi soylular ve seçkinler sınıfının yönetmesi gerektiğini savunmuş bunun içinde sanatla, siyasetle, bilimle, edebiyatla, müzikle uğraşmaları gerektiğini öne sürmüştür. Fakat bu arada bedensel çalışmayı bıraktıkları için hantallaşıp aşırı kilo alma sorunlarıyla karşılaşacaklardır ve sağlıkları bozulacaktır. Bunun için ise soylu sınıfa spor yapmalarını tavsiye etmiş ve ilk spor salonlarının açılmasına öncülük etmiştir. Sporun ve jimnastiğin yaygınlaşmasına ön ayak olmuştur. Burjuva sınıfı ise emeğini, bedensel çalışmasını da ortaya koyduğu için soylu sınıfın tepkilerine maruz kalmış, hatta aşağılanmıştır. Soylu sınıf ülkeyi yönetimde söz sahibi olmak isteyen Burjuvaziyi baldırı çıplaklar, görgüsüzler olarak nitelemiş ve onları siyasetten, sanattan anlamayan bir kitle olarak görmüştür. Fakat Burjuvazi ilerleyen zamanlarda daha da güçlenmiş ve toplumsal konumunu sağlamlaştırmıştır. Böylece sınıf bilincine ulaşmıştır.Bir örnek vermek gerekirse Burjuva sınıfının güçlenmesi üzerine İngiliz Parlamentosunda zaten var olan Lordlar Kamarası'nın yanı sıra seçim ile oluşturulan Avam Kamarası kurulmuştur. Her ne kadar bütün halkın seçilme şansı var olsa da özellikle ilk dönemlerde Avam Kamarası'nın büyük çoğunluğu zengin tüccarlardan oluşmaktaydı.Diğer bir örnek ise Amerikan Kuzey-Güney iç savaşıdır. Amerika kıtasına sanayileşme kuzeyden girmiş, ABD'de kuzey eyaletleri çok sayıda fabrika kurmuş fakat çalıştıracak işçi bulamamıştır. Avrupa'dan gelen işçiler de yeterli olmamıştır. Bunun üzerine ucuz iş gücü oluşturmak amacı ile köleliğin kaldırılmasını istemişlerdir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan güneydeki toprak sahipleri buna karşı çıkmıştır. Ellerindeki köleleri kaybetmek istememişleridir. Böylece bir iç savaş çıkmıştır. Mavi üniformalılar (Yankee'ler, "*Yanki*" okunur) ve Gri üniformalılar (Dixie'ler, "*Diksi*" okunur) olarak da bilinen iki ordudan oluşan bu eyaletler savaşı sonunda kuzey galip gelmiş ve kölelik kaldırılmıştır.[7] Özgürleşen köleler karın tokluğuna günlük yevmiye ile uzun çalışma saatleri ile buldukları ilk fabrikaya işçi olarak girmişlerdir. Burjuva sınıfının toprakla duygusal bir bağı yoktur.

Toprak onun için sadece yatırım araçlarından birisidir. Gücün parada ve sermaye birikiminde olduğu savunulur. Günümüzde geçerli olarak Dünya'da uygulanan Kapitalizm'e giden süreci başlatmıştır. Sanayi Devriminin gerçekleşmesi ve ticaret yapan Burjuva sınıfının ortaya çıkışıyla birlikte sermaye birikimi meydana gelmiş ve bu duruma uygun olarak Merkantilizm (Ticaretçilik) adı verilen bir politik yaklaşım doğmuştur.

Kaynakça

1. ^ *a b c* "bourgeois." *Oxford Dictionary of English 2e*, Oxford University Press, 2003.
2. ^ "burjuva." (http://www.nisanyansozluk.com/?k=burjuva) 13 Kasım 2013 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20131113091936/http://www.nisanyansozluk.com/?k=burjuva). Nişanyan Sözlük. Erişim: 17 Mayıs 2013.
3. ^ "burjuva." (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts) *İktisat Terimleri Sözlüğü, 2004*. Türk Dil Kurumu. Erişim: 17 Mayıs 2013
4. ^ *a b c* "bourgeois." (http://etymonline.com/?term=bourgeois) Online Etymology Dictionary. Erişim: 17 Mayıs 2013.
5. ^ Paravese, Roberto (1939) "Bonifica antiborghese", in Edgardo Sulis (ed.), Processo alla borghesia, Roma: Edizioni Roma, pp. 51–70.
6. ^ ARİSTOTELES, DEVLET, KÖLELER VE VATANDAŞLIK (https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/876312) 8 Şubat 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200208071620/https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/876312)., Prof.Dr. Abdullah Kıran, Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, Sayı: 44, Kış-2019, (350-359)
7. ^ Gallagher, Gary (February 21, 2011). Remembering the Civil War (Speech)

Dipnotlar

1. ^ Batılı dillerde orta sınıf kavramı, işçi sınıfı ile üst sınıf arasındaki grubu tanımlar ve eğitimli profesyonelleri de kapsar.

Kitaplar

- Bledstein, Burton J. and Johnston, Robert D. (eds.) *The Middling Sorts: Explorations in the History of the American Middle Class* (https://books.google.com/books?id=Omg8HUiwthAC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130722/https://books.google.com/books?id=Omg8HUiwthAC).. Routledge. 2001.
- David Brooks (journalist), *Bobos In Paradise: The New Upper Class and How They Got There* (https://books.google.com/books?id=5R6Bx3LRBuEC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130620/https://books.google.com/books?id=5R6Bx3LRBuEC).. Simon & Schuster. 2001.
- Byrne, Frank J. *Becoming Bourgeois: Merchant Culture in the South, 1820–1865* (https://books.google.com/books?id=90ZHraBlhr8C)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727131509/https://books.google.com/books?id=90ZHraBlhr8C).. University Press of Kentucky. 2006.
- Hunt, Margaret R. *The Middling Sort: Commerce, Gender, and the Family in England, 1680–1780* (https://books.google.com/books?id=W47a6jQOJYQC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130554/https://books.google.com/books?id=W47a6jQOJYQC).. University of California Press. 1996.
- Kinder, Marsha. (ed.) *Luis Buñuel's* The Discreet Charm of the Bourgeoisie (https://books.google.com/books?id=0vgAWhasEncC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727131627/https://books.google.com/books?id=0vgAWhasEncC).. Cambridge University Press. 1999.
- Lockwood, David. *Cronies or Capitalists? The Russian Bourgeoisie and the Bourgeois Revolution from 1850 to 1917* (https://books.google.com/books?id=1ZZgPgAACAAJ)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130316/https://books.google.com/books?id=1ZZgPgAACAAJ).. Cambridge Scholars Publishing. 2009.
- Molière, and Warren, Frederick Morris (ed.) *Molière's* Le Bourgeois Gentilhomme (https://books.google.com/books?id=T0oBAAAAYAAJ)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130711/https://books.google.com/books?id=T0oBAAAAYAAJ).. D.C. Heath & Co. 1899. (full text)
- Siegel, Jerrold. *Bohemian Paris: Culture, Politics, and the Boundaries of Bourgeois Life, 1830–1930* (https://books.google.com/books?id=TnUgrSFm1YIC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130734/https://books.google.com/books?id=TnUgrSFm1YIC).. The Johns Hopkins University Press. 1999.
- Stern, Robert W. *Changing India: Bourgeois Revolution on the Subcontinent* (https://books.google.com/books?id=kb_z1KghC1oC)27 Temmuz 2020 tarihinde Wayback Machine sitesinde arşivlendi (https://web.archive.org/web/20200727130537/https://books.google.com/books?id=kb_z1KghC1oC).. Cambridge University Press. 2nd edition, 2003.

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Marksist_Kom%C3%BCnist_deyi%C5%9Fbilim&action=edit)

Komünist deyişbilim ve terminoloji	
Felsefe ve politikalar (Marksist)	Altyapı ve üstyapı · Aşamalı devrim teorisi · Bilimsel sosyalizm · Burjuvazi · Burjuva milliyetçiliği · Burjuva sosyalizmi · Çin-Sovyet ayrılığı · Devrimci dalga · Diyalektik · Dünya devrimi · Emeğin araçları · Emperyalizm · Komünizm · Kuramcı · Küçük burjuvazi · Lümpen proletarya · Metabolik çatlak · Metalaştırma · Parti sekreteri · Proleter devrim · Proletarya diktatörlüğü · Proleter enternasyonalizm · Sermayenin ilkel birikimi · Sınıf mücadelesi · Süper emperyalizm · Tarihsel materyalizm · Uyumlu Sosyalist Toplum · Ücretli kölelik · Altyapı ve Üstyapı · Sosyalist hukuk · Bütün ülkelerin işçileri, birleşin!
Ekonomik ve sosyolojik (Marksist ekonomi)	Sermaye · Sermaye birikimi · İlkel sosyalist birikim · Kapitalist üretim biçimi · Kapitalist krizler · Meta · Meta üretimi · Materyalizm · Üretim araçları · Üretim biçimi · Üretici güçler · Üretim ilişkileri ·

	Özgür üreticiler birliği · Emek süreci teorisi · Değer yasası · Artı değer · Kullanım değeri · Mübadele değeri · Herkesin katkısına göre · Herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre! · Değer · Toplumsal bakımdan gerekli emek süresi · Kamulaştırma · Kullanım için üretim · Sosyalist üretim biçimi · Egemen sınıf · Basit meta üretimi · Sınıfsız toplum · Çin değerleri ile sosyalizm · Stahanovizm
Komünizm (Marksizm-Leninizm / Stalinizm)	Marksizm-Leninizm · Kadro · Merkez komitesi · Demokratik merkeziyetçilik · Tasfiyecilik · İkili iktidar · Halk demokrasisi · Halk düşmanları · Fokoculuk · Kentsel gerilla savaşı · Parti genel çizgisi · Yeni sınıf · Politbüro · Politik iyileştirme · Halk cephesi · Devrimci terör · Birleşik cephe · Öncü parti · Devrimci durum · Sosyal faşizm · Reel sosyalizm · Revizyonizm · Sovyet demokrasisi · Tek ülkede sosyalizm · Sosyalist vatanseverlik
Troçkizm	Deforme işçi devletleri · Yozlaşmış işçi devleti · Toplumsal devrim · Yeni sınıf · Kalıcı devrim · Bürokratik kolektivizm
Maoizm	Antagonist çelişki · Bir İkiye Bölünür · Çin Kültür Devrimi · Dört Eskiler · Halk cumhuriyeti · Halk savaşı · Halkın demokratik diktatörlüğü · Kağıttan kaplan · Kapitalist yolcular · Kızıl siyasi üs · Mücadele oturumu · Sosyal emperyalizm · Üç Dünya Teorisi · Yeni Demokrasi
Anarşizm	Kitle grevi · Teorik/taktiksel birlik · Karşılıklı yardımlaşma · Özyönetim · Federasyon
Antikomünizm terminoloji	Gladio · Karşı devrim · Kızıl bebek bezi · Kızıl Tehlike · Kontrgerilla

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:Toplumsal_s%C4%B1n%C4%B1flar&action=edit)

Toplumsal sınıf

Aristokratlar · Asiller · Burjuvazi · Üst sınıf · Beyaz yakalılar · Küçük burjuvazi · Üst orta sınıf · Yaratıcı sınıf · Seçkinler · Mavi yakalılar · Proletarya · Ortadirek · Orta sınıf · Yeni sınıf · Kölelik · Yeni zenginler · Gri yakalılar · Lümpen proletarya · Prekarite · Alt orta sınıf · İşçi sınıfı · İşsizler · Köylü sınıfı · Pembe yakalılar · Serf · Sınıfsızlık · Yeşil yakalılar · Redneck · Egemen sınıf

Otorite kontrolü	BNE: XX525848 (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX525848) · BNF: cb11940294d (https://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb11940294d) (data) (https://data.bnf.fr/ark:/12148/cb11940294d) · NKC: ph115403 (https://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=ph115403&CON_LNG=ENG)